

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

БІОЛОГО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**Кафедра технології виробництва продукції птахівництва
та свинарства**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СУЧАСНЕ ОРГАНІЧНЕ ПТАХІВНИЦТВО»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	20 Аграрні науки та продовольство
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Другий (магістерський)
ФАКУЛЬТЕТ	Біолого-технологічний

Біла Церква - 2023

Робоча програма з навчальної дисципліни «СУЧАСНЕ ОРГАНІЧНЕ ПТАХІВНИЦТВО» для здобувачів вищої освіти біолого-технологічного факультету за спеціальністю 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, другий (магістерський) рівень вищої освіти / Укладач: П.І. Кузьменко. Біла Церква: БНАУ, 2023. 18 с.

Розробник: П.І. Кузьменко, канд. с.-г. наук, доцент

Гарант освітньої програми,
д-р с.-г. наук, професор

Руслана СТАВЕЦЬКА

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри технології виробництва продукції птахівництва та свинарства (протокол № 1 від 28 серпня 2023р.)

Завідувач кафедри технології виробництва
продукції птахівництва та свинарства,
канд. с.-г. наук, доцент

Петро КАРКАЧ

Схвалено науково-методичною комісією біолого-технологічного факультету (протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

Голова науково-методичної комісії,
д-р с.-г. наук, професор

Сергій МЕРЗЛОВ

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
3.1. Загальні та фахові компетентності, які забезпечує дисципліна	5
3.2. Програмні результати навчання, які забезпечує дисципліна	6
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Сучасне органічне птахівництво»	7
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	8
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
6.1. Лекції	8
6.2. Практичні заняття	9
6.3. Самостійна робота	9
6.4.Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	10
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	11
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	13
9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ	13
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	13
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	15
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	16

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2023-2024 навчальний рік, на вивчення дисципліни «**СУЧАСНЕ ОРГАНІЧНЕ ПТАХІВНИЦТВО**» для денної форми навчання виділено всього 150 академічних годин (5 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 32 години (лекції – 16, практичні заняття –16), самостійна робота студентів – 118 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5	Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство	Основна	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 204 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – розрахункове		1-й	1-й
Загальна кількість академічних годин –150 год.		<i>Семестр</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 7,5	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	<i>Лекції</i>	
		16 год.	4 год.
		<i>Практичні</i>	
		16 год.	4 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		118 год.	142 год.
Вид контролю – залік			

Метою вивчення дисципліни «Сучасне органічне птахівництво» є оволодіння сучасними знаннями та навичками щодо ефективного управління технологічними процесами в сучасному органічному птахівництві.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «СУЧАСНЕ ОРГАНІЧНЕ ПТАХІВНИЦТВО» базується на знаннях таких дисциплін, як «Годівля сільськогосподарських тварин», «Виробництво, зберігання та контроль якості кормів та кормових добавок», «Гігієна і добробут тварин», «Технологія виробництва продукції птахівництва», «Технологія переробки продукції тваринництва», «Економіка та менеджмент підприємств», що вивчалися на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

3. ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

3.1. Компетентності відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності 204 *Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*

Згідно вимог освітньо-професійної програми «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва» здобувачі повинні набути здатності отримувати наступні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ФК 2. Здатність розробляти, організовувати та здійснювати заходи з підвищення продуктивності тварин, контролю безпечності та якості продуктів їх переробки й ефективності її виробництва

ФК 8. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері технологій виробництва та переробки продукції тваринництва та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

ФК 10. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

3.2. Програмні результати навчання, які забезпечує дисципліна

<p>Програмний результат навчання відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»</p>	<p>Результати навчання з дисципліни «Сучасне органічне птахівництво»</p>
<p>ПРН 2. Розробляти, впроваджувати й модернізувати ефективні технології і процеси у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва.</p>	<p>РН 2.1. Знати та контролювати технологічний процес виробництва продукції птахівництва, та їх первинної переробки в умовах сучасних органічних господарств, у перехідний період і за змішаного виробництва використовуючи ресурсозберігаючі технологічні прийоми і методи.</p> <p>РН 2.2. Вміти організувати цілорічне виробництво продукції органічного птахівництва, а також побічної продукції у сертифікованих господарствах за дотримання основних положень нормативних документів щодо їх якості, стандартизації і сертифікації виробничих процесів.</p>
<p>ПРН 5. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.</p>	<p>РН 5.1 Знати основні види та джерела наукової інформації.</p> <p>РН 5.2. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології для отримання, опрацювання, збереження і поширення професійної та науково-технічної інформації.</p>
<p>ПРН 8. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері виробництва і переробки продуктів тваринництва та дотичних проблем.</p>	<p>РН 8.1. Знати і вільно спілкуватись українською мовою та однією з іноземних мов при вирішенні та обговоренні виробничих і професійних питань сучасного органічного птахівництва.</p> <p>РН 8.2. Знати біологічні, організаційні, економічні, юридичні закономірності процесів органічного виробництва, первинної переробки та реалізації органічної продукції.</p> <p>РН 8.3. Вміти проводити дослідження, та використовувати різні інноваційні технології в виробничій та переробній промисловості органічного птахівництва.</p>

<p>ПРН 10. Нести відповідальність за розвиток професійних знань і практик, оцінювання стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики.</p>	<p>РН 10.1. Розвивати свій загально-культурний та професійний рівень. РН 10.2. Знати основні форми та методи організації праці та шляхи їх удосконалення. РН 10.3. Знати принципи професійного спілкування з учасниками трудового процесу для досягнення кінцевої мети наукового дослідження та взаємного порозуміння.</p>
--	--

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНЕ ОРГАНІЧНЕ ПТАХІВНИЦТВО»

Змістовий модуль 1. Основи органічного виробництва продукції птахівництва

Тема 1.1. Теоретичні аспекти органічного птахівництва.

Тема 1.2. Державне регулювання органічного виробництва.

Тема 1.3. Основні принципи ведення сучасного органічного птахівництва у сільськогосподарських підприємствах.

Змістовий модуль 2. Технології органічного виробництва продукції птахівництва

Тема 2.1. Вимоги до виробництва органічних кормів.

Тема 2.2. Особливості підготовки кормів до згодовування для органічного птахівництва.

Тема 2.3. Системи та способи утримання сільськогосподарської птиці за ведення сучасного органічного птахівництва.

Тема 2.4. Основні технологічні параметри переробки та зберігання органічної продукції птахівництва.

Тема 2.5. Сертифікація та маркування органічної продукції.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р		л	п	с.р
1. Основи органічного виробництва продукції птахівництва								
Тема 1.1	18	2	2	14	18	-	-	18
Тема 1.2	20	2	2	16	16	-	-	16
Тема 1.3.	18	2	2	14	22	2	2	18
Разом за модуль 1	56	6	6	44	56	2	2	52
2. Технології органічного виробництва продукції птахівництва								
Тема 2.1	20	2	2	16	22	2	2	18
Тема 2.2	20	2	2	16	18	-	-	18
Тема 2.3	18	2	2	14	18	-	-	18
Тема 2.4	18	2	2	14	18	-	-	18
Тема 2.5	18	2	2	14	18	-	-	18
Разом за модуль 2	94	10	10	74	94	2	2	90
Всього годин	150	16	16	118	150	4	4	142

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, ср – самостійна робота студентів.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
1. Основи органічного виробництва продукції птахівництва	
1.1. Теоретичні аспекти сучасного органічного птахівництва	2
1.2. Державне регулювання органічного виробництва	2
1.3. Основні принципи ведення сучасного органічного птахівництва у сільськогосподарських підприємствах	2
Разом за змістовий модуль 1	6
2. Технології органічного виробництва продукції птахівництва	
2.1. Вимоги до виробництва органічних кормів	2
2.2. Особливості підготовки кормів до згодовування для органічного птахівництва	2
2.3. Системи та способи утримання сільськогосподарської птиці заведення сучасного органічного птахівництва	2
2.4. Основні технологічні параметри переробки та зберігання органічної продукції птахівництва	2
2.5. Сертифікація та маркування органічної продукції	2
Разом за змістовий модуль 2	10
Всього	16

6.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1. Основи органічного виробництва продукції птахівництва		
1	Основні технологічні елементи органічного землеробства та кормовиробництва	2
2	Правила поводження з відходами органічного птахівництва (послідом), та способи його використання	2
3	Законодавче забезпечення аграрного органічного виробництва	2
	Разом за змістовий модуль 1	6
2. Технології органічного виробництва продукції птахівництва		
4	Отримання органічної продукції від перепелів і курей несучок на основі використання сучасних ресурсозберігаючих технологій	2
5	Отримання органічної продукції від курчат бройлерів	2
6	Отримання органічної продукції від водоплавної птиці	2
7	Отримання органічної продукції від індиків	2
8	Переробка органічних продуктів птахівництва	2
	Разом за змістовий модуль 2	10
	Всього	16

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1. Основи органічного виробництва продукції птахівництва		
1	Методи розведення різних видів птахів	14
2	Організація і планування селекційно-племінної роботи.	16
3	Оцінка якості добового молоднякурі різних видів птиці	14
	Разом за змістовий модуль 1	44
2. Технології органічного виробництва продукції птахівництва		
4	Санітарно-гігієнічні параметри мікроклімату в приміщеннях для утримання різних видів птиці	16
5	Вимоги до будівництва птахоферм, що займаються відтворенням і вирощування різних видів птиці. Типи інкубаторів	16
6	Структура комбікорму для різних видів і вікових груп птиці	14
7	Вплив основних поживних і мінеральних речовин на ріст і продуктивність птиці Способи передінкубаційної обробки яєць	14
8	Види кормів, які використовують для приготування комбікормів для птиці. Первинна та глибока переробка продукції органічного птахівництва	14
	Разом за змістовий модуль 2	74
	Всього годин	118

Примітка: у розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань.

Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи студентів над вивченням дисципліни «Сучасне органічне птахівництво» є складання письмового звіту за темами вказаними вище.

Загальний обсяг звіту для студентів денної форми навчання становить 5-10 сторінок. Звіт включає зміст, вступ, основну частину, висновки, список використаної літератури та додатки (за необхідності).

Звіт оформлюється на стандартному папері формату А4 (210×297) з одного боку. Поля: верхнє, нижнє та ліве – 20 мм, праве – 10 мм. Звіт подається у рукописному вигляді і виконується українською мовою.

Здача звітів про самостійну роботу відбувається упродовж періоду вивчення дисципліни (до початку сесії).

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Історичний аспект розвитку дисципліни «Сучасне органічне птахівництво».
2. Особливості формування методології науки «Сучасне органічне птахівництво».
3. Дисципліна «Сучасне органічне птахівництво» і її взаємозв'язок з іншими дисциплінами.
4. Комбікорми для птиці і вимоги до них. Техніка годівлі різних вікових груп перепелів, курей, качок, гусей, індиків, та ін..
5. Механізація процесів годівлі перепелів, курей, качок, гусей, індиків, та ін.
6. Методи розведення птахів. Добір і підбір у птахівництві.
7. Облік і мічення племінних птахів , різних видів .
8. Типи інкубаційних апаратів та їх характеристика.
9. Механізація процесу отримання яєць і молодняка, різних видів птиці.
10. Ветеринарно-санітарні заходи для профілактики хвороб птиці.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом поза аудиторної індивідуальної роботи студента навчально-дослідницького характеру, який використовується у процесі вивчення дисципліни, зокрема, «Сучасне органічне птахівництво».

Головні завдання ІНДЗ:

- 1) поглиблення та розширення теоретичних знань з певного напрямку підготовки чи окремої дисципліни;
- 2) оволодіння методикою самостійних наукових досліджень з окремої дисципліни;
- 3) розвиток умінь і навичок безперервної фахової освіти;

4) формування наукової культури написання тексту з викладом результатів дослідження, засвоєння етичних норм використання джерел інформації та посилань на них;

5) оволодіння правилами привселюдного захисту результатів власного наукового дослідження, коректного використання системи доказів у публічній науковій дискусії.

Структура ІНДЗ включає такі компоненти: титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаної літератури, додатки (в разі необхідності). Обсяг ІНДЗ – 5–10 сторінок комп'ютерного набору.

ІНДЗ оформлюється на стандартному папері формату А4 (210x297) з одного боку. Поля: верхнє, нижнє та ліве – 20 мм, праве – 10 мм. ІНДЗ виконується українською мовою і подається у друкованому вигляді (текстовий редактор Microsoft Word for Windows у вигляді файлу з розширенням *.doc, *.docx, *.rtf; шрифт – TimesNewRoman, розмір шрифту – 14 пт, друкується через 1,5 інтервал, відступ (абзац) – 1,25 см).

Захист ІНДЗ відбувається у терміни, спільно обумовлені студентом і викладачем.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі *Microsoft Office PowerPoint*, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань – індивідуальних та в групах; лабораторних досліджень; конференцій; ділових та рольових ігор.

У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа *Moodle* Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи *ZOOM*, *MicrosoftTeam*, *GoogleMeet*, електронна пошта, мобільні додатки *Viber*, *Telegram*.

Самостійна робота студентів (СРС) виконується за технологією групового навчання під керівництвом рівного (*Peer-ledteamlearning*), оцінка рівних (*Peerassessment*).

Метод навчання – спосіб подання (представлення) інформації студентові в ході його пізнавальної діяльності, реалізований через дії, які зв'язують педагога й студента. Під час викладення лекційного курсу і проведення практичних занять використовуються різні методи навчання.

1. Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний.

Студенти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник в "готовому" виді. Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення.

2. Репродуктивний метод (репродукція-відтворення).

Діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписаннями, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях. Організовується діяльність студентів за кількаразовим відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються практичні роботи, програмований контроль, різні форми самоконтролю.

3. Метод проблемного викладу.

Педагог до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів. Показує спосіб рішення поставленого завдання. Спосіб досягнення мети – розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. Студенти стають свідками й співучасниками наукового пошуку. Студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки педагога.

4. Частково-пошуковий, або евристичний, метод.

Полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Пошук рішення відбувається під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення здобуває продуктивний характер. Процес мислення поетапно направляє й контролюється педагогом або самими учнями на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками.

5. Дослідницький метод.

Проводиться аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студентів. Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри й виконують інші дії пошукового характеру. Завдання, які виконуються з використанням дослідницького методу, містять в собі всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановку завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес рішення завдання). Навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження.

6. Дискусійний метод.

Елементи дискусії (суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення й навіть перебільшення протиріч в обговорюваному змістовному матеріалі) можуть бути використані майже в будь-яких організаційних формах навчання, включаючи лекції.

6. Ділова гра.

Сфери застосування ігрового методу:

1) навчальна сфера: навчальний метод застосовується в навчальній програмі для навчання, підвищення кваліфікації;

2) дослідницька сфера: використовується для моделювання майбутньої професійної діяльності з метою вивчення прийняття рішень, оцінки ефективності організаційних структур і т. д.

7. Імітаційний метод – форми проведення занять, у яких учбово-пізнавальна діяльність побудована на імітації професійної діяльності.

8. Неімітаційний метод – способи активізації пізнавальної діяльності на лекційних заняттях.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Сучасне органічне птахівництво» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії. Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові роботи, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, реферати, є ще, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести або ж тестові завдання (паперовий формат).

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	<i>Критерії оцінювання</i>
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо впевнено орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною

рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Законодавчі та інструктивно-методичні матеріали.
2. Нормативно-технічна документація.
3. Інформаційні стенди у навчальній аудиторії, малюнки.
4. Підручники та навчальні посібники.
5. Методичні вказівки до практичних занять.
6. Методичні вказівки для самостійної роботи.
7. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint.

Технічні засоби:

1. Термометр.
2. Проектор.
3. Ваги.
4. Мірна стрічка , лінійка.
5. Ноутбук.
6. Облікова машинка.
7. Мікроскоп.
8. Калькулятор.
9. Фрагменти тваринного обладнання.
10. Вологомір.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гончарук І.В., Ковальчук С.Я., Цицюра Я.Г., Лутковська С.М. Динамічні процеси розвитку органічного виробництва в Україні. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2020. 478 с.
2. Закон України № 2496-VIII від 10.07.2018 «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19>.
3. Органічне виробництво і продовольча безпека. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. 436 с.
4. Основи органічного виробництва: навч. посіб. для студ. агр. вищ. навч. закл. / П.О.Стецишин та ін. Вид. 2-ге, змін, і доповн. Вінниця: Нова Книга, 2011. 552 с.
5. Екологічне сільське господарство: кроки назустріч. Крок перший: екологічне землеробство / Ю. Тибурський та ін. Київ: Видавництво НАУ, 2006. 80 с.
6. Чайка Т.О. Розвиток виробництва органічної продукції в аграрному секторі економіки України: монографія. Донецьк: Ноулідж. 2013. 319 с.

Додаткова література

1. Безус Р.М, Антонюк Г.Я. Ринок органічної продукції в Україні: проблеми та перспективи. *Економіка АПК*. 2011. № 6. С. 47–52.
2. Кропивко М.Ф., Ковальова О.В. Екологічна диверсифікація використання сільськогосподарських земель в Україні. *Економіка України*. 2010. № 7. С. 78–85.
3. Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/425-18>.

4. Писаренко В.М., Писаренко П.В. Органічні добрива на захисті родючості ґрунту: монографія. Полтава. 2022. 158 с.
5. Моклячук Л.І., Ліщук А.М., Зацарінна Ю.О., Слободенюк О.А. Принципи сертифікації виробництва органічної продукції в Україні. *Агроекологічний журнал*. 2013. №2. С. 12–16.
6. Можливості державної підтримки для розвитку органічного сільського господарства: досвід інших країн. 2013. 124 с.
7. Про затвердження Вимог до місць, в яких реалізується органічна продукція та сировина. Проект постанови Кабінету Міністрів України від 18.02.2014. URL: minagro.gov.ua.
8. Про затвердження Детальних правил виробництва органічної продукції (сировини) бджільництва: Проект постанови Кабінету Міністрів України від 11.11.2015. URL: minagro.gov.ua.
9. Про затвердження Порядку та вимог до маркування органічної продукції: Проект постанови Кабінету Міністрів України від 26.02.2015. URL: minagro.gov.ua.
10. Список міжнародно акредитованих сертифікаційних органів (сертифікація органічного виробництва), визнаних відповідно до Закону Уряду Швейцарської Конфедерації про органічне сільське господарство та маркування органічної непереробленої та переробленої сільськогосподарської продукції і кормів (оновлено 07.08.2014). URL: www.ukraine.fibl.org.
11. Томашевська О. А. Органічне виробництво в світі: реалії, перспективи. *Інновації та економіка*. 2013. № 6. С. 161–164.

Інформаційні ресурси INTERNET

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.2019 № 970 «Про затвердження Порядку (детальних правил) органічного виробництва та обігу органічної продукції» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/970-2019-%D0%BF>
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.02.2020 № 87 «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру операторів, що здійснюють виробництво продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, Державного реєстру органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції, Державного реєстру органічного насіння і садивного матеріалу» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2020-%D0%BF>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1032 «Про затвердження Порядку сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23.10.2019 № 970» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1032-2020-%D0%BF#Text>
4. Наказ Мінагрополітики від 22.02.2019 № 67 «Про затвердження державного логотипа для органічної продукції», зареєстрований у Мін'юсті 14.03.2019 за № 261/33232 (зі змінами, внесеними наказом Order of the

Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine from 22.02.2019 No 67 “On Approval of the State Logo for Organic Products”, registered in the Ministry of Justice of Ukraine on 14.03.2019 under No 261/33232 (as amended by Order of the Ministry of Justice of Ukraine from 15.07.2020 No 1336, зареєстрованому в Міністерстві юстиції 31.07.2020 за № 729/35012) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0261-19>

5. Наказ Міністерства економіки від 09.06.2020 № 1037 «Про затвердження Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях», зареєстрований у Міністерстві юстиції від 07.08.2020 № 763/35046 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0763-20#Text>

6. Наказ Міністерства економіки від 30.01.2020 № 109 «Про затвердження форми заявки на внесення до Державного реєстру органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції», зареєстрований у Міністерстві юстиції 14.02.2020 за № 173/34456 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-20>

7. Наказ Міністерства економіки від 17.06.2020 № 1141 «Порядок розгляду апеляцій на рішення органів сертифікації», зареєстрований у Міністерстві юстиції від 19.08.2020 № 805/35088 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0805-20#Text>

8. Наказ Міністерства економіки від 31.12.2020 № 2833 «Вимоги до матеріально-технічної бази та інших об'єктів інфраструктури, необхідних для виконання функцій із сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції» зареєстрований у Міністерстві юстиції від 20.01.2021 № 81/35703 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0081-21#Text>

9. Наказ Міністерства економіки від 31.12.2020 № 2834 «Деякі питання звітності у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» зареєстрований у Міністерстві юстиції від 17.02.2021 № 200/35822, № 201/35823 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0200-21#Text>

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.09.2021 № 1005 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження органом сертифікації господарської діяльності у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів» [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1005-2021- %D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1005-2021-%D0%BF#Text).